

အပိုင်း - ၇.၂

ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းကဏ္ဍရှိ ကုမ္ပဏီများသို့ အကြံပြုချက်များ

ဤအပိုင်းသည် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီဖြစ်စေ၊ မြန်မာကုမ္ပဏီ ဖြစ်စေ ကုမ္ပဏီအားလုံးသို့ ရည်ညွှန်းသကဲ့သို့ ယင်းကုမ္ပဏီများနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်နေသော ထောက်ပံ့ပေးသည့် (သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် (သို့မဟုတ်) အလုပ်များ လုပ်ဆောင်ပေးသည့် လုပ်ငန်းအားလုံးကိုလည်း ရည်ညွှန်းသည်။ SWIA ၏ ပင်မမူဘောင်ဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂ၏ စီးပွားရေးနှင့်လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်အခြေခံမူများအပေါ် အခြေခံ၍ ဤ အကြံပြုချက်အားလုံး (အပိုင်း ၁ မှ ၇ အထိ) ကို ဖွဲ့စည်းရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကုလသမဂ္ဂ၏ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာလမ်းညွှန်အခြေခံမူများကို လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်ရန် အလို့ငှာ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ချမှတ်ထားသော လမ်းညွှန်ချက်များ ရှိသည်။

- ဥရောပကော်မရှင် (ကုလသမဂ္ဂ၏ လမ်းညွှန်အခြေခံမူများကို လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်ရန်အလို့ငှာ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ချမှတ်ထားသော လမ်းညွှန်ချက်များ) (၂၀၁၃)
- IPIECA နှင့် Danish Institute for Human Rights (သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ရာတွင် လူ့အခွင့်အရေးကိုလည်း ထည့်သွင်းထားသည့် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာ လက်တွေ့လမ်းညွှန်ချက်) (၂၀၁၃)
- IPIECA (လူ့အခွင့်အရေးလိုက်နာစောင့်ထိန်းစေရန်အမြဲစောင့်ကြည့်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်-ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် လက်တွေ့လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်) (၂၀၁၂)
- IPIECA (စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအဆင့်တွင် မကျေနပ်ချက်များကို ဖွင့်ဟတင်ပြနိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံအဆင့်ဆင့် - ကောင်းမွန်သည့် ဆောင်ရွက်ပုံအလေ့အထဖြင့် စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း) (၂၀၁၄)

၁။ လူ့အခွင့်အရေး လေးစားလိုက်နာခြင်းနှင့်အတူ တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်စေရန် လုပ်ဆောင်မည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ထားသည့် ပေါ်လစီမူဘောင်များချမှတ်ရန်၊ ၎င်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။

အစိုးရဖြစ်စေ၊ (ကုမ္ပဏီများ၏) မူရင်းနိုင်ငံ အစိုးရများဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လုပ်ကိုင်နေကြသည့် ကုမ္ပဏီများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်က တာဝန်ယူမှုရှိရှိ လုပ်ကိုင်ကြမည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည့်အကြောင်း ပွင့်လင်းစွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ထိုမျှော်လင့်ချက်များ အမှန်တကယ် ဖြစ်လာနိုင်ရေးအတွက် တကယ်တမ်းပိုင်းဖြတ်စွာ လုပ်ဆောင်မည်ဆိုသည့် စိတ်ထားရှိရန် လိုသည်။ ကြီးမားသည့် နိုင်ငံတကာ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီ အများအပြားသည်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ကွက်များရထားသည့် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကုမ္ပဏီများသည်၎င်း လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပေါ်လစီများ (သို့မဟုတ်) လူထုသို့ထုတ်ပြန်ချက်များကို နိုင်ငံတကာအဆင့်တွင် ချမှတ်ထုတ်ပြန်ပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်များကို ဒေသဆိုင်ရာတွင် ရှိနေသည့်အခြေအနေများနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ထပ်မံလုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။ ထို့ပြင် ယင်းသို့လုပ်ဆောင်မည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ချက်များကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၊ အကတိလိုက်စားမှု ဆန့်ကျင်ရေးစသော စီးပွားရေးအရတာဝန်ယူမှုရှိရေးဆိုင်ရာ အခြားလုပ်ဆောင်သင့်သည့် နေရာများအထိ ချဲ့ထွင်လုပ်ဆောင်သွားရန်လည်း လိုအပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားများ ပိုင်ဆိုင်လုပ်ဆောင်နေသည့် လုပ်ငန်း

ကုမ္ပဏီများသည်လည်း လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ဆောင်မည့် ပိုင်းဖြတ်ချက်များလုပ်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ဤလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွင်းရှိ အခြားသောကုမ္ပဏီများကိုလည်း လိုက်ပါလုပ်ဆောင်စေရန် ဥပမာ ကောင်းများ ဖြစ်ပေသည်။

အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများ၊ သူတို့၏ဝန်ထမ်းများ၊ အကျိုးတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားလိုက်နာပါမည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ထားချက်များ ရှိ မရှိ သေချာအောင် လုပ်ဆောင်ပါ။
- ထိုသို့ ပိုင်းဖြတ်ချက်များတွင် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ဝန်ထမ်းများ၊ အကျိုးတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မည့်သူများအား မြန်မာနိုင်ငံ၌လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာတွင် အရေးကြီးသည့် အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အချက်များ အပါအဝင် လုပ်ဆောင်ရမည့် သီးသန့်လမ်းညွှန်ချက်များကို စဉ်းစားရမည်။
  - သင့်တော်သော ရပ်ရွာလူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နစ်နာမှုများ၊စိုးရိမ်မှုများနှင့် မကျေနပ်မှုများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း (အပိုင်း ၄ (၁)ကိုလည်း ကြည့်ရန်)
  - မြေသိမ်းခြင်းများနှင့် မြေအသုံးချခြင်းများ၊ ပြောင်းရွှေ့အခြေစိုက်နေထိုင်ခြင်း (အပိုင်း ၄ (၃) ကိုလည်း ကြည့်ရန်)
  - အလုပ်သမားများအနေဖြင့် စည်းရုံးပိုင်ခွင့်နှင့် လိုလားချက်များကို စုဖွဲ့၍ တောင်းဆိုညှိနှိုင်းနိုင်ခွင့် - ယာယီအလုပ်သမားစာချုပ်ဆိုင်ရာ (အပိုင်း ၄(၄) ကိုလည်းကြည့်ရန်)
  - ဌာနေ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ယခုလုပ်ဆောင်မည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ချက်များက ၎င်းဌာနေလူနည်းစုတိုင်းရင်းသားတို့၏ အခွင့်အရေးများ၊ အတွေးအမြင်ယူဆချက်များနှင့် မညီညွတ် ဆက်နွယ်ပတ်သက်သည်ဆိုသည့် အချက် (အပိုင်း ၄ (၅) ကိုလည်းကြည့်ရန်)
  - အလုပ်သမားများကြားတွင်ဖြစ်စေ၊ ဒေသခံရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းကြားတွင်ဖြစ်စေ၊ အထူးသဖြင့် အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သည့် လူအုပ်စုများအကြားတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း မပြုလုပ်ရေးသေချာစေရန်အတွက် စိမ်ခေါ်ချက်များ (အပိုင်း ၄ (၆) ကိုလည်း ကြည့်ရန်)
  - ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ကာကွယ်ခြင်း၊ လုံခြုံရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ခြင်း (အပိုင်း ၄ (၇) ကိုလည်း ကြည့်ရန်)
- ဤလုပ်ဆောင်မည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ချက်များအား အမှန်တကယ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဆိုပါ ပိုင်းဖြတ်ချက်များကို ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ပေါ်လစီများ၊ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ပုံ လမ်းညွှန်များတွင် ထည့်သွင်းပါ။
- ကုမ္ပဏီအတွင်းတွင်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းအတွက် အကျိုးတူပူးပေါင်းဆက်စပ်လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း ဤပိုင်းဖြတ်ချက်များ လုပ်ဆောင်ရေးအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပါ။

၂။ နိုင်ငံအဆင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာမူဘောင်များ မဖြစ်ထွန်းသေးသည့်အချိန်တွင် နိုင်ငံတကာ အဆင့်က လက်ခံထားသည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏တာဝန်ယူမှုရှိသော အပြုအမူများအားလိုက်နာဆောင်ရွက်မည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း။

SWIA အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိရှိနေသော ဥပဒေဆိုင်ရာမူဘောင်များတွင် လစ်ဟာကာဟချက်များ ရှိနေသည်ကို အလေးပေးဖော်ပြထားသည်။ အပြောင်းအလဲများက အလျင်အမြန်ဖြစ်ပေါ်နေသည်က တစ်ကြောင်း၊ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဥပဒေပြု လွှတ်တော်အမတ်များအပိုင်းတွင်လည်း အတွေ့အကြုံနှင့် အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ ရှိနေသည်က တစ်ကြောင်း စသည်တို့ကြောင့် ယခုဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာမူဘောင်များကို ချက်ခြင်းဆိုသလိုချမှတ်နိုင်မည်ဟု အာမခံချက်မရှိသေး

သလို၊ နိုင်ငံအဆင့်ဥပဒေများ ထွက်ရှိလာသည့်အခါတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် ကုမ္ပဏီများအား နိုင်ငံတကာအဆင့်က လက်ခံထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော အပြုအမူများ လုပ်ဆောင်စေရေးအတွက် ရည်ညွှန်းဖော်ပြချက်များ အပြည့်အစုံပါဝင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်မှန်း၍ မရနိုင်ပါ။ စီမံကိန်းအဆင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များဆိုင်ရာ သက်ရောက်မည့်အချက်များအပိုင်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အဓိကသက်ရောက်မည့်အချက်များတွင် မီးမောင်းထိုးပြထားသော အန္တရာယ်များ မဖြစ်လာစေရန် ဤဖြစ်လာသည့် ဥပဒေက အလုပ်သမားများကို ဖြစ်စေ၊ ဒေသခံရပ်ရွာလူထုကိုဖြစ်စေ၊ (ဆိုင်ရာ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကိုယ်တိုင်ကိုဖြစ်စေ အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ (အပိုင်း ၄)

နိုင်ငံတွင်းဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာဖြစ်ထွန်းမှု မသေချာသည့်အချိန်ကာလတွင် အခုကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာစံသတ်မှတ်မှုများကို ကုမ္ပဏီများသို့ ပံ့ပိုးပေးသည့်အတွက် သေချာရေးရာများ ဖြစ်လာသလို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ ဆိုးကျိုးကောင်းကျိုး ပတ်သက်ခံစားရမည့်သူများအတွက်လည်း ယုံကြည်စိတ်ချရမှုကို ပေးနိုင်မည်။ ယခု SWIA တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ဆောင်နေသော ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ စီမံချက်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော အပြုအမူများဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ စံသတ်မှတ်ချက်များကို ဖော်ပြထားပြီး၊ အထူးသဖြင့် - စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ၏လမ်းညွှန်အခြေခံမူများ၊ IFC ၏ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ (ယင်းတွင် လူ့အခွင့်အရေး အပါအဝင် အဓိကကျသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များအား ဆန်းစစ်ခြင်း၊ စီမံလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့အတွက် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်သည်) စသည့်မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာ၌ လိုက်နာရမည့်လမ်းညွှန်ချက်များကို အလေးပေးဖော်ပြထားသည်။ OECD နိုင်ငံများတွင် အခြေစိုက်သော ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများဆိုင်ရာ OECD ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအား အသုံးပြုမည်ဟု မျှော်လင့်ရသကဲ့သို့ ယင်းလမ်းညွှန်ချက်များသည် အခုဖော်ပြပါ အခြား စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့်လည်း လိုက်လျောညီထွေရှိသည်။

အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏တွင် နိုင်ငံတကာအဆင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို အသုံးပြုရန် ပိုင်းဖြတ်လုပ်ဆောင်ပါ။ ယင်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ပိုင်းဖြတ်လုပ်ဆောင်မည်ဟူသည့် ပေါ်လစီ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သွားပေမည် (အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော အကြံပြုချက်များအပိုင်း (၁) ကိုကြည့်ပါ)၊ ထို့ပြင် MOGE နှင့် PSC ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်တွင်လည်းကောင်း၊ ESIA တွင် ဖော်ပြထားသော လုပ်ဆောင်မည်ဟု ပိုင်းဖြတ်ဖော်ပြထားသည့် အချက်များတွင်လည်းကောင်း ယင်းလုပ်ဆောင်ချက်ကို ထည့်သွင်းနိုင်ပေသည်။

၃။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် ဖြစ်လာနိုင်သည့်သက်ရောက်မှုများအား ဆန်းစစ်ရာတွင် ဒေသတွင်းရှိ ဆက်နွယ်ပတ်သက်ရှုပ်ထွေးသော အခြေအနေများ၊ အတိတ်ဖြစ်ရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ခံထားချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုသလို၊ ဆန်းစစ်တွေ့ရှိချက်များတွင် ထည့်သွင်းရန်နှင့် အရေးယူစီမံလုပ်ဆောင်ရန်။

လာမည့် E(S)IA လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုလမ်းညွှန်တွင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်သူများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လုပ်ကိုင်သည့် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းများကြောင့် သက်ရောက်မှုအားလုံး အလုံးစုံကို နားလည်စေရေး စီမံလုပ်ဆောင်နိုင်စေရန် အလိုငှာ အဆိုပါသက်ရောက်မှုများကို အားလုံးမဟုတ်သည့်တိုင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ စီမံဆောင်ရွက်ရန် လိုကြောင်း ထည့်သွင်းထားသည်။ ယခု SWIA တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် သီးသန့်ရှိနေသည့် အန္တရာယ်အချို့အား ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပြီး ယင်းအန္တရာယ်များမဖြစ်စေရန် ကာကွယ်သည့်နည်းလမ်းများ၊ အန္တရာယ်ကို လျော့ကျသွားအောင်လုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းထားသည်။ ယင်းတို့ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ကိုယ်တိုင် လုံ့လစိုက်ထုတ်သတိထားမှုများ ဖြစ်လာစေနိုင်သလို E(S)MP ကဲ့သို့သော သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း အပိုင်းတို့တွင်လည်း တိုးတက်လာစေမည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေသည့်ကာလပတ်လုံး လူ့အခွင့်အရေးအပါအဝင် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့လာရနိုင်သည့် အန္တရာယ်များ၊ ဒေသခံ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဒေသတွင်းဆိုင်ရာ၊ တစ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဖြစ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ခံဆက်စပ်ပတ်သက်နေသည့် အခြေအနေများကို နားလည်နေစေရန် အမြဲတမ်း လုပ်ဆောင်နေရမည် ဖြစ်သလို အမြဲသတိထား စောင့်ကြည့်နေရန်လိုသည်။ အခြေအနေတစ်ခုကို ကုမ္ပဏီဘက်မှ စဉ်းစားသည့်အခါ အတိတ်တွင် ဖြစ်ခဲ့သောဖြစ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေအနေတစ်ခုသာ (legacy) ဟု စဉ်းစားနေချိန်တွင် အခြားဆက်စပ်ပတ်သက်သူများအနေဖြင့် ယင်းအခြေအနေသည် အလုပ်ရုံတိုင် ဖြစ်နေသေးသည်ဟူ၍ စဉ်းစားနေနိုင်သည်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် လိုအပ်သည်။ ဒေသခံရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် လုပ်သားအင်အားစုများ မည်သို့ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်နေသည်ကို နားလည်ရန် လိုအပ်ပြီး ပထမဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် မတန်တဆ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်လာနိုင်၊ မနိုင် ဆန်းစစ်ရန်လိုသကဲ့သို့ ဒေသခံ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရာတွင် ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ခန့်အပ်ရာတွင်ဖြစ်စေ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ဖြစ်လာနိုင်၊ မနိုင်ကိုလည်း ဆန်းစစ်ရန်လိုသည်။
- အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြုလုပ်ရာတွင် အခြေအနေ ပိုမိုဆိုးသွားစေရန်အတွက် ဒေသဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အခြေအနေများနှင့် လျော်ညီအောင် ရေးဆွဲလုပ်ဆောင်သည်နှင့်အတူ ၎င်းလုပ်ဆောင်ချက်များကို စောလျင်စွာဆောင်ရွက်ပါ။ ၎င်းလုပ်ဆောင်ချက်များတွင် မြေယာသိမ်းဆည်းခံရမှုများအတွက် ကြားနာအတိုင် ပင်ခံသော လုပ်ငန်းစဉ်ရှိရေးနှင့် ငွေကြေးပေးလျော်မှုများသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် (သို့မဟုတ်) လိုက်လံဆန်းစစ်ရန် အတွက် လက်လှမ်းမီမှုတို့ရှိရေး၊ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာအရေးများနှင့် အဟန့်အတား၊ အနှောင့်အယှက်များဖြစ်လာပါက တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ရဲတပ်ဖွဲ့အပါအဝင် ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် စောလျင်စွာဆက်သွယ်နိုင်မှု တည်ဆောက်ရေး၊ ယာယီအလုပ်သမားများ အသုံးချခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေကို ဆန်းစစ်ရေး၊ ကုမ္ပဏီက တိုက်ရိုက်ခန့်သော အလုပ်သမားဖြစ်စေ၊ ကုမ္ပဏီက တင်သွင်းအသုံးချသည့် ပစ္စည်း(သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုကို ဆောင်ရွက်ပေးသည့် အလုပ်သမားဖြစ်စေ ထိုသူတို့အား အလုပ်ခန့်အပ်ထားမှုအခြေအနေနှင့် အချက်အလက်များကို သေချာစွာမှတ်တမ်း ပြုစုထားခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား အလုပ်စေခိုင်းခြင်းမရှိရန်၊ အတင်းအဓမ္မ အလုပ်စေခိုင်းခြင်းမရှိရန်၊ အကြွေးပေးထားပြီး မတန်တဆအလုပ်စေခိုင်းကာ ဆပ်ခိုင်းခြင်းမျိုး (Bonded labor) မရှိရန် သေချာအောင် လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များရှိရေး စသည်တို့ပါဝင်ရမည်။
- လက်ရှိနှင့် ရှေ့တွင်အလားအလာရှိနိုင်သည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများလုပ်ဆောင်ရာတွင် ကိုယ့်ဘက်က လုံခြုံစိတ်ချနိုင်ရေးအတွက် သေချာစွာ ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်ပါ။ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများကို အများအားဖြင့် သူတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ (Business Partners) (ဥပမာ - ဆောက်လုပ်ရေး ကန်ထရိုက်များ၊ ငလျင်ဘေးဆိုင်ရာ၊ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ၊ အလုပ်သမားရှာဖွေရေးဆိုင်ရာ စသည့် အထူးသီးသန့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ) မှ တစ်ဆင့်ယူ၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တတ်ကြသည်။ ယင်း Business Partners များ၏လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်များက လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုများ အပါအဝင် အခြားသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်နိုင်သည့် အန္တရာယ်ရှိနိုင်၊ မရှိနိုင်ဆိုသည့်အပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ယင်းBusiness Partners များ၏ ပေါ်လစီများ၊ စနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များက အဆိုပါ သက်ရောက်မှုများကို ဆန်းစစ်နိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိဆိုသည့် အပေါ်တွင်၎င်း အသေအချာ လေ့လာသုံးသပ်ရန်လိုအပ်သည်။
- စီးပွားရေးအရ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပူးတွဲထည့်သွင်းရန်နှင့် လမ်းညွှန်မှုပြုရန် အတွက်ရည်ရွယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် E(S)MP လုပ်ငန်းအဆင့်များ၊ ထပ်ဆောင်းစီမံမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအား ပါဝင်စေရန် လုပ်ဆောင်ပါ။ ၎င်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် စာချုပ်စာတမ်းချုပ်ဆိုမှုများ၊ လုပ်ငန်းစီမံဆောင်ရွက်ရာတွင်ပါဝင်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ သင်တန်းများ၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုများကဲ့သို့သော ထပ်ဆောင်းအားပေးသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကျိုးတူပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ထည့်သွင်းရမည်။

၄။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း အဆင့်တိုင်းတွင် အရင်ကဖြစ်ဖူးသော၊ လက်ရှိဖြစ်နေသော၊ ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ် ရှိသော ပဋိပက္ခဆိုင်ရာ အရေးများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်။

SWIA သည် မြန်မာပြည်တွင် သယံဇာတထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းများနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားခြင်းတို့ အပြန်အလှန်ဆက်စပ် နေခြင်းနှင့် ကြာရှည်စွာရှိနေခဲ့ခြင်းတို့ကို မီးမောင်းထိုးပြထားသည်။ ထို့ပြင် ယင်းသယံဇာတထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြားတွင် ဖြစ်စေ၊ မတူညီသည့် လူ့အပိုင်းအပိုင်းနှစ်ခုကြားမှာဖြစ်စေ တင်းမာမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်နိုင်ချေမှာ အမြဲဆက်ရှိနေသည်ကို လည်း SWIA က ထောက်ပြထားသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ရာ တွင် ပဋိပက္ခအရေး ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်သည်။ အထူးသဖြင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများဖြစ်ဖူးသည့် ဒေသများ၊ ကွဲပြားသည့် လူမျိုးစုနေထိုင်ကြသည့် ဒေသများတွင် ပို၍အလေးထားသင့်သည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် အဓိကအချက်များ

- ပဋိပက္ခဆိုင်ရာအခြေအနေကို နားလည်နိုင်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များကိုဖြစ်စေ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကိုဖြစ်စေ၊ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်များအပါအဝင် အခြားသောဒေသခံရပ် ရွာအသိုင်းအဝိုင်းကိုဖြစ်စေ မည်သို့မည်ပုံ ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရမည်ကို နားလည်တတ်ကျွမ်းသောသူများထံမှ အကြံဉာဏ် ကို ရယူသင့်သည်။ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ (သို့မဟုတ်) အုပ်စုတစ်စု (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့တည်းမှ ဒေသအသိုင်း အဝိုင်းတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းမိုးသောအမြင်များကို ရလိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်ပါနှင့်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ဖိအားပေးသည့် ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်မှုများကိုပင် ကြုံရနိုင်ပေသည်။
- မြေယာနှင့် သဘာဝသယံဇာတ ဆိုင်ရာအရေးများက ပဋိပက္ခကို ပိုကြီးသွားစေရန် (သို့မဟုတ်) ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှု ပိုခက်ခဲစေရန် တွန်းအားပေးနိုင်သည့် အရေးကြီးကိစ္စများအဖြစ် လက်ခံသတ်မှတ်ပြီး ဆက်ဆံဆောင်ရွက်မှုများလုပ်ဆောင် ရမည်။ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဒေသများတွင်းရှိ မြေယာအားလုံးသည် နိုင်ငံ၏မြေစာရင်းတွင် ပါဝင်နေခြင်း မရှိသည့်အတွက်၊ ဤမြေနေရာသည် မြေရိုင်းလား၊ မြေလွတ်လား၊ ပလပ်ထားသည့်မြေလားဆိုသည်ကို မဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် အခက်အခဲနှင့် ကြုံရနိုင်သည်။ အစဉ်အလာအရ လက်ခံထားသည့် ထုံးတမ်းအစဉ်လာစည်းမျဉ်းတို့နှင့် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်၍ပင် မရနိုင်လောက်အောင် ဤကိစ္စများမှာ ရှုပ်ထွေးတတ်သည်။
- ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များက တောင်းဆိုသည့်အချက်များတွင် ဗဟိုနှင့် (တိုင်း)/ ပြည်နယ်အစိုးရ များအကြား နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာခွဲဝေမှုအရေးသာမက သက်ဆိုင်ရာဒေသများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအား ဒေသ က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ပိုင်း၌ ပို၍ထိန်းချုပ်ခွင့်ရှိရေးကိုပါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်ပြဌာန်းရန် အဓိကအချက်အနေဖြင့် တောင်းဆို နေကြသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ထိုအခြေအနေများကို ကြိုတင်မစဉ်းစားထား၊ မပြင်ဆင်ထား လျှင်၊ အနည်းဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် နားမလည်ထားလျှင်ဖြစ်စေ၊ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေသည့် တောင်းဆိုချက် များကို အလေးမထားလျှင်ဖြစ်စေ အဆိုပါအခြေအနေများအောက်တွင် ပြဿနာများနှင့် ကြုံရနိုင်သည်။
- စစ်တပ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့တို့က မတရားအနိုင်ကျင့်သည့်အန္တရာယ်များကို လျော့ကျစေနိုင်ရေးကိုရည်ရွယ်ရာတွင် ကျဉ်းမြောင်း သည့် ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်းကို သုံးမည့်အစား ကျယ်ပြန့်သော၊ စနစ်ကျသော တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ပါ။ စီမံကိန်းနေရာတွင် ပိုင်နက်နေရာ သတ်မှတ်ပြီး အစောင့်ချသည့်လုပ်ဆောင်မှုများကို ရှောင်ကြဉ်ပါ။ ထိုသို့ ပြုမူဆောင်ရွက် ချက်များသည် ငွေတောင်းခြင်း၊ အလုပ်စေခိုင်းခြင်းစသည့် အနိုင်ကျင့်မှုများကို အဝေးတစ်နေရာသို့ ပို့လိုက်သည်နှင့်သာ အလားတူပြီး လက်တွေ့ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းခြင်းမဟုတ်ပါ။

၇

၅။ ကျရောက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်များ၊ သက်ရောက်မှုများကို အလုပ်သမားများနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းမှလူများ ပါဝင်စေလျက် စောင့်ကြည့်၍ တုန့်ပြန်မှုများဆောင်ရွက်ရန်။

၇.၂

မြန်မာပြည်တွင် ပြောင်းလဲမှုများက အလျင်အမြန် ဖြစ်နေသည်နှင့်အညီ ကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်လုပ်ဆောင်ရာတွင် လိုအပ်သောပြင်ဆင်ထိန်းညှိမှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အလို့ငှာ လိုက်လံစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းက အရေးကြီးသည်။ ကုမ္ပဏီများမှတစ်ဆင့် ကန်ထရိုက် (Sub-contractor) ပေးထားသူများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းသည်လည်း အထူးအရေးကြီးသည်။ SWIA သုတေသန စစ်တမ်းများအရ ဒေသခံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီများ၊ စီမံကိန်းများ၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေမှုများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများအပါအဝင် အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုများအား မည်သို့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းကြမည်ဆိုသည်နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အထူးစိတ်ဝင်စားကြောင်း သိရသည်။ လာမည့် E(S)IA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ဝက်ဆိုဒ်များကတစ်ဆင့် E(S)MP ဆန်းစစ်လေ့လာချက် အစီရင်ခံစာများအား ပြည်သူအများထံသို့ ဖွင့်ချစေရန် ပါဝင်ပေးလိမ့်မည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် အဓိကအချက်များ

- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များမှ ရိုက်ခတ်လာနိုင်သော သက်ရောက်မှုများကို ဒေသခံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုဆောင်ရွက်ရန် စဉ်းစားပါ။ ယခုအချိန်အထိ ယင်းသို့သောလုပ်ဆောင်ချက်များ မြန်မာပြည်တွင် မပေါ်ထွန်းသေးသော်လည်း အခြားနိုင်ငံများတွင် နမူနာပုံစံများရှိပေသည်။ ထိုသို့ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် သက်ရောက်မှုများအပေါ် အတူနားလည်နိုင်ပြီး အငြင်းပွားမှုများကို ပို၍မြန်မြန်ဆန်းဆန်း ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက်လည်း အားပေးသည်။
- ဒေသခံရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ဆန်းစစ်လေ့လာချက်အစီရင်ခံစာများကို သူတို့မတောင်းဆိုခင်အချိန်ကပင် ကြိုတင်၍ မျှဝေထားရန် စဉ်းစားသင့်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် အစီရင်ခံစာရေးရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခံဘာသာစကားနှင့် ရေးသားခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ရေးသားပေးခြင်း စသည့် သူတို့လက်လှမ်းမီနိုင်သည့်အခြေအနေသို့ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် သူတို့နှင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အစဉ်တဆက်ကောင်းမွန်သလို ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ကိုးကားစရာ အထောက်အထားများ အဖြစ် ပံ့ပိုးပေးခြင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

၆။ နားလည်မှုတည်ဆောက်ရန်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုရှိသည်ဆိုသည်တို့ကို ပြသနိုင်ရန် အတွက် သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများအားလုံးကို (အထူးသဖြင့် အလုပ်သမားများ၊ ဒေသခံရပ်ရွာလူထု) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန်။

ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့အား အကြံပြုချက်အများအပြားတွင် ထည့်သွင်းထားသလို၊ ယင်းအကြံပြုချက်များ အောင်မြင်နိုင်ရေးမှာလည်း အဆိုပါဆောင်ရွက်ချက်တို့က အခရာကျနေပေသည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုအနေနှင့် အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများ စသည်တို့ကို ရိုးသားသည့် အပြန်အလှန် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပြဿနာ၊ အန္တရာယ်များကိုလျော့ချရန်ဖြစ်စေ၊ ကာကွယ်ရန်ဖြစ်စေ စသည်တို့အတွက် အလွန်တန်ဖိုးရှိသော လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ SWIA ကွင်းဆင်း သုတေသနပြုချက်များအရ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်ဖော်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုတို့ကြား ဆက်သွယ်ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ခြင်းကို အစိုးရဘက်က ဖြစ်စေ၊ ကုမ္ပဏီဘက်မှဖြစ်စေ (အနည်းငယ်သော ခြွင်းချက်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်များမှလွဲ၍) လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသည်ကို မတွေ့ရပေ။ အခုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် EITI တွင် အဖွဲ့ဝင်လောင်း နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာခြင်း၊ ESIA လုပ်ရန်လိုသည်ဆိုသည့် လိုအပ်ချက်များ သတ်မှတ်လာခြင်း စသည်တို့ အပါအဝင် အပြောင်းအလဲများ လုပ်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ SWIA တွေ့ရှိချက်များအရ ဒေသခံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းများဖြင့် တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များ (သို့မဟုတ်) မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း (MOGE) စသည်တို့နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းထက်ကို သူတို့ဒေသရှိ

လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်နေသော ကုမ္ပဏီများဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ပို၍လုပ်ချင်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အချက်အလက်ရရှိရေးအတွက် ဆိုရပ်တစ်ခုရှိရန် လိုလားကြသည်။ ဒေသခံတွေကြား ပေါင်းကူးဆက်ဆံဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကို ပုံမှန်လုပ်ပေးသည့် ဒေသခံရပ်ရွာကော်မတီများသည် အကောင်းဆုံးဥပမာများပင် ဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသများအကြား ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများ မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်ကြရမည့်အပြင် အချို့ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အစိုးရမှဖြစ်စေ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှဖြစ်စေ အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ တိကျသည့်လမ်းညွှန်ချက်ကို ရယူရန်လိုအပ်လိမ့်မည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- လုပ်ငန်းစီမံကိန်း ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဒေသခံရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ စသည်တို့နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ရပါမည်။ လုပ်ငန်းစီမံကိန်းဖြစ်စဉ် စက်ဝိုင်းတစ်လျှောက်လုံး တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သင့်သလို ESIA တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ မတိုင်ခင်အချိန်ကပင် သက်ဆိုင်သော ဒေသများအားလုံးအား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစွာ တိုင်ပင်နိုင်စေရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသင့်သည်။
- ထိုတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများသည် အနည်းငယ်သာ အရေးကြီးသည့်ပုံစံမဟုတ်ပဲ အရမ်းကိုအရေးကြီးသော အရာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပြုလုပ်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ပြောင်းလဲရန်အတွက် အရပ်ဖက်လူအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ ဒေသခံများနှင့် အလုပ်သမားများဖြင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုအစီအစဉ်များ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသသာ ဖြစ်သင့်သည်။
- အလုပ်သမားများနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် သင့်တော်သည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု ပုံစံ၊ အရေအတွက် စသည်တို့ကို စဉ်းစားရမည်။ ၎င်းတို့အန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် မလုပ်ဆောင်ရ။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ပါဝင်သူတို့သည် မည်သည့်လူမျိုး၊ မည်သည့်ဘာသာစကား ပြောဆိုသည်၊ ၎င်းတို့၏ ရေးတတ်ဖတ်တတ်နိုင်စွမ်း၊ ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ၎င်းတို့အား ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေး အတွက် လက်တွေ့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အတားအဆီးများမှာ မည်သည့်အရာတွေရှိသည်။ စသည်တို့ကို စုံစမ်းလေ့လာပြီးမှသာ ၎င်းတို့နှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရမည့် ဘာသာစကားနှင့် နည်းလမ်းတို့ကို ရှာဖွေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဒေသခံအရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်ဆံတိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် အဓိကကြုံရနိုင်သည့် အန္တရာယ်များ၊ ယခင်က မှားဖူးခဲ့သော သင်ခန်းစာများ၊ လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်ပုံအလေ့အထများကို ပိုမိုနားလည်သွားစေမည့် အကျိုးကျေးဇူး ရနိုင်ပေသည်။
- စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ အလေးထားသင့်သည့် ကိစ္စရပ်အားလုံး - ဥပမာ အခြေခံ သတင်းအချက်အလက်၊ အရေးပေါ်အရေးကိစ္စများ၊ စီမံကိန်းတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော အဓိကကုမ္ပဏီကိုဖြစ်စေ၊ အခြားပါဝင်ပတ်သက်နေသော ကုမ္ပဏီများကိုဖြစ်စေ မကျေနပ်ချက်များကို တင်ပြပြောဆိုနိုင်ရေး ကိစ္စများစသည့်အားလုံးကို ဒေသခံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် လက်လှမ်းမီမီ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဒေသတွင်း၌ပင် တစ်နေရာ၊ တစ်ဌာနတည်း (One-Stop Shop) ၌ ပြောဆိုတင်ပြနိုင်အောင် နေရာဌာနတစ်ခု သတ်မှတ်စီစဉ်ရမည်။ ဒေသခံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် သူတို့ မေတ္တာရပ်ခံလိုသည်များ၊ ငြင်းဆိုကန့်ကွက်လိုသည်များကို မည်သည့်နေရာတွင် သွားပြောရမည်နည်းဆိုသည့်အပေါ် ရှုပ်ထွေးမှုများလည်း ဖြစ်ခဲ့သလို၊ စိတ်ပျက်အားလျော့သည်တို့နှင့်လည်း ကြုံခဲ့ရသည်ဟု ဆိုကြသည်။

၇။ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအတွက် ဖြေရှင်းရန်ပြင်ဆင်ထားရန်လိုပြီး ထိုသို့ပြင်ဆင်ရာတွင် နစ်နာချက်များကို မြန်ဆန်ထိရောက်စွာဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များထားရှိရန်။

ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ပြန်လည်ဖြေရှင်းရန်အတွက် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် အထိရောက်ဆုံးနည်းလမ်းများထဲမှ တစ်ခုမှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအဆင့် မကျေနပ်မှုများ တင်ပြဖြေရှင်းနိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံအဆင့်ဆင့် ထားရှိရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံ အဆင့်ဆင့်သည် ဖြစ်လာသောကိစ္စရပ်များကို လွယ်လွယ်ကူကူ ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် ကြိုတင်အချက်ပေး သည့်စနစ်အဖြစ် အထောက်အကူပေးသည်။ သို့သော် ၎င်းကို လျစ်လျူထားပါက အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ ဖြေရှင်းသည့်တိုင် ဖြေရှင်း၍မရနိုင်သည့် မကျေနပ်မှုများအဖြစ်သို့ ရောက်သွားသည်ကို ကြုံရနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဥပဒေလမ်းကြောင်း

အရဖြစ်စေ၊ တရားဥပဒေလမ်းကြောင်း ပြင်ပမှဖြစ်စေ မကျေနပ်ချက်များကို ထိရောက်စွာဖြေရှင်း ပေးနိုင်သည့်နည်းလမ်း အနည်းငယ်ကို SWIA တွင် ဖော်ပြထားသည်။

၇.၂

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- One-Stop Shop (အကြံပြုချက် ၆ တွင်ကြည့်ပါ) များ ပြုလုပ်ပေးထားခြင်းသည် ကုမ္ပဏီနှင့် ပတ်သက်သည့်မကျေနပ်ချက်ကို ဖြစ်စေ၊ ကုမ္ပဏီမှ ကန်ထရိုက်စာချုပ်လွှဲ၍ လုပ်ကိုင်စေသော လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် မကျေနပ်ချက်ကို ဖြစ်စေ ကုမ္ပဏီသို့တိုက်ရိုက်တင်ပြ ဆွေးနွေးဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် အများလက်လှမ်းမီ၍ ထိရောက်မှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များ ထောက်ပံ့ပေးထားခြင်းများကို သေချာအောင် လုပ်ဆောင်ပါ။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအဆင့် မကျေနပ်မှုများ တင်ပြဖြေရှင်းနိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံအဆင့်ဆင့် ထိရောက်မှုရှိစေရန် လိုအပ်သည့်စံချိန်စံညွှန်းများကို ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေး လမ်းညွှန်အခြေခံမူများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။
- မကျေနပ်ချက်များကိုတင်ပြ ပြောဆို၍ ဖြေရှင်းချက်တောင်းမည့်သူများအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီကလုပ်ပေးသည့် မကျေနပ်မှု တင်ပြရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံ အဆင့်ဆင့်ကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရ (သို့မဟုတ်) အခြားကြားအဖွဲ့တစ်ခုခု ကူညီသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံ အဆင့်ဆင့်ကိုဖြစ်စေ လွတ်လပ်စွာ ရွေးယူနိုင်ခွင့်ရှိစေရေးလုပ်ဆောင်ပါ။ မြန်မာပြည်တွင် အလုပ် သမားသမဂ္ဂများသည် ပေါ်ထွန်းကာစပင် ဖြစ်သော်လည်း ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အား အလေးမထား ဂရုမစိုက် မဖြစ်စေရန် သတိထားသင့်သည်။ အစိုးရကပြုလုပ်ပေးသည့် မကျေနပ်မှုများ တင်ပြဖြေရှင်းနိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံ အဆင့်ဆင့်သည်လည်း လာမည့်နှစ်ပိုင်းတွေအတွင်း ပေါ်ထွန်းလာနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ - အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် (သို့မဟုတ်) ပို၍ထိရောက်သော ဒေသဆိုင်ရာ တရားရုံးများ။
- ကုမ္ပဏီအတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြင်ပတွင်ဖြစ်စေ မကျေနပ်မှုတိုင်တန်းတင်ပြသူများကို လက်တုန့်ပြန်ခြင်း ခံရမည့်အရေးမှ ကာကွယ်ပါ။ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် တိုင်ကြားမှုများ၊ ဆန္ဒပြပွဲများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်၊ လူ့အများစုဝေးခွင့်နှင့် အခြားသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို လေးစားလိုက်နာသည့်ပုံစံဖြင့် တုန့်ပြန် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းတို့တွင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအား ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြသူများ အားနိပ်ကွပ်ခြင်း၊ မတရားပြုမှုခြင်းတို့လုပ်နေသည်ကို သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များအား သိစေရေးအတွက် လုပ်ဆောင် ပေးရန်လည်း ပါဝင်သည်။

၈။ ရပ်ရွာအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ နိုင်ငံအဆင့် စသည့် အဆင့်တိုင်းတွင် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရရှိစေရန် မဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ထားရန်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အသေအချာချမှတ်သည့်အတူ ကုမ္ပဏီအတွင်းမှ လုံလောက်သည့် ပံ့ပိုးမှုများလည်း ရရှိပါက သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍသည် နိုင်ငံဘဏ္ဍာကို ရေရှည်အခွန်ဘဏ္ဍာငွေရရှိရေးအတွက် အထောက်အကူ ပြုနိုင်သည်သာမက ရေတိုကာလအတွင်း စီမံကိန်းတည်ရှိရာဒေသအတွင်း ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှု ခံစားရနိုင်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ ကုန်းတွင်းနှင့် ကမ်းလွန်ရေနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေထုတ်ကုန်များ လုပ်ကိုင်သစ်အများအပြားသည် အလုပ်ဖြစ်လာရန် နှစ်ရှည်လများစောင့်ဆိုင်းရတတ်ပြီး ထိုအချိန်မှသာဝင်ငွေရလာနိုင်ပြီး ထိုအချိန်မှသာ နိုင်ငံတော်သို့ ဘဏ္ဍာငွေ ရှာဖွေပေးနိုင်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ရေတို လက်တွေ့ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများပေးနိုင်သော အခြားသော အခွင့် အလမ်းများလည်း ရှိနေပေသည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- ဒေသရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းက လိုလားနေသည့် အလုပ်အကိုင်များကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည့် လက်ငင်းချက်ချင်း ရေတို၊ ရေလတ်၊ ရေရှည် မဟာဗျူဟာများချမှတ်ပါ။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လိုအပ်သည့်စွမ်းရည်များကို တပ်ဆင်ပေးနိုင်သည့်

အခြေခံပညာရေးနှင့် လုပ်ငန်းအတတ်ပညာသင်တန်းများ ပါဝင်ပါစေ။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် အန္တရာယ် သက်ရောက်နိုင်သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှသူများ ပို၍ ပါဝင်နိုင်စွမ်းရှိလာစေရေး ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပါ။

- ဒေသခံများအနေဖြင့် အသေးစားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို မိမိတို့ဘာသာရွေးချယ်၍ မိမိတို့ဘာသာစီမံ ခန့်ခွဲတတ်စေရေး အတွက် အားပေးမည့် ဒေသခံရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းအတွက် ဒေသခံများကိုယ်တိုင်က လုပ်ဆောင်သောအသေးစားလူမှု ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာအစီအစဉ်များကို ချမှတ်လုပ်ဆောင်ပါ။ ၎င်းအစီအစဉ်များအနေဖြင့် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လုပ်ရေး ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့လိုအပ်သလို အန္တရာယ်သက်ရောက်မှု ကြုံတွေ့နိုင် သော၊ ဘေးဖယ်ခံထားရသော အသိုင်းအဝိုင်းက ပါဝင်လာမှုတိုးလာစေရန်အတွက်လည်း အားပေးဖို့လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် လှူ ခြန်းခြင်းပုံစံဖြင့်လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့မှ ရှောင်ကျဉ်ရမည်။ သယံဇာတ ရှာဖွေထုတ်လုပ်သည့်စီမံကိန်းများအတွက် အသုံးပြု သော ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူညီမှု (Community Development Agreement - CDA)အားပို၍ အားပေးသော နိုင်ငံတကာတွင် အသုံးပြုသော အလေ့အကျင့်ကောင်းများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်။
- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးသည် စီမံကိန်းကိုလည်း အားပေးရမည်ဖြစ်သလို ဒေသခံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်း၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာကိုလည်း အထောက်အကူ ပြုသင့် သည်။ ထို့အတွက် စီမံကိန်း၏ အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးကို ပို၍စနစ်တကျဖြစ်အောင် စီမံရန် လိုသည်။
- ဒေသလိုအပ်ချက်နှင့် အညီလည်းဖြစ်ပြီး ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီနှင့် ၎င်းမှ ကန်ထရိုက်ချပေးထားသော အခြား ကုမ္ပဏီများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် ဒေသခံတို့၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အရည်အသွေးများ အားတိုးမြှင့်ပေးရန်အလို့ငှာအသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းသင်တန်းများပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းရှင်များမွေးထုတ်ခြင်းစသည်တို့ကို မြှင့်တင်ရမည်။
- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအခြေခံများကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်စေရန်လည်းကောင်း၊ အလျော်ပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် လိုက်လံစောင့် ကြည့်နိုင်ရေး၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးတို့ကို အားပေးရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာအထောက်အကူပြုနိုင် ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လက်တွဲ လုပ်ဆောင်ပါ။

၉။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အရေးကိစ္စများ ဖြေရှင်းဆောင် ရွက်ပေးရာတွင် သင့်လျော်သည့် စုပေါင်း၊ အစုပေါင်းရယူဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများနှင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများပါဝင်သည့် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းမျိုး မရှိသေးပေ။ သို့သော် ယင်းသို့သော အဖွဲ့အစည်းမျိုး ပေါ်ထွန်းလာနိုင်သည့် အခြေအနေလည်း ရှိပါသည်။ ယခုအချိန်ကာလ၌ မြန်မာပြည်ရှိ စီမံကိန်းများတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စများအပါအဝင် အချို့ကိစ္စတို့ကို ဖြေရှင်းရန်ကြိုးပမ်းပါက စုပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကပိုမို အကျိုးရှိနိုင်ပေသည်။ မျှတစွာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေး၊ ငါးရုံးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လှေလုံးပုပ်ရသကဲ့သို့ မကောင်းသူတချို့ကြောင့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍတစ်ခုလုံး သိက္ခာကျဆင်းသည့်အဖြစ် မရောက်စေရေး စသည်တို့လုပ်ဆောင်နေသည်နှင့်အတူ အထိအခိုက်မခံသည့် (ထိလွယ်ရှလွယ် ဖြစ်သည့်) အရေးများကို စုပေါင်း၍ ချဉ်းကပ်ခြင်း၊ မိမိနိုင်ငံနှင့်အလားတူသော အခြားနိုင်ငံများတွင်ချမှတ်ထားသော နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများအား အသုံးပြုခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ပါမှ ပို၍ထိရောက်ပေမည်။ အစိုးရနှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြား သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူ များနှင့်ဖြစ်စေ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရာ၌ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် (အခြားသူများ)နှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် သင့်လျော်သည့် ကိစ္စ ရေးရာ များ အတော်များများ ရှိပေသည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် အဓိကအချက်များ

- MEITI လုပ်ငန်းစဉ်ကို အားပေးပါ။ PSC ပုံစံအရ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် MEITI နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ချက် တစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ်ပြီးဖြစ်သည်။ EITI နှင့်ပတ်သက်သော အတွေ့အကြုံရှိပြီးသည့်ကုမ္ပဏီတိုင်းက ရေနံနှင့် သဘာဝ

ဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကဏ္ဍတွင် သက်ဆိုင်ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အစုအဖွဲ့ (Multi-Stakeholders Group) ၏ အဖွဲ့ဝင် များအားအားပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်သည်များ၊ ယင်းလုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာများနှင့် ပတ်သက်သည် များ စသည်တို့ကို ၎င်းတို့ သိမြင်နားလည်စေရေးအတွက်ကူညီခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။ ထိုကုမ္ပဏီများ အနေဖြင့် အားပေးသင့်သော လိုက်နာရာညွှန်းဆိုထောက်ခံထားကြပြီးဖြစ်သော 2013 MEITI စံနှုန်းလိုအပ်ချက်များ (ဥပမာ - MEITI တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေး စာချုပ်ခြင်း) တို့ကို အားပေးရမည်။

- ESIA လုပ်ငန်းစဉ်များ တိုးတက်စေရန် MOECAF, MOGE၊ မြန်မာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC) တို့နှင့် လက်တွဲလုပ်ကိုင်ပါ။ ESIA လုပ်ငန်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်တွေ့ရှိနေသည့် လိုအပ်အရင်းအမြစ်အခြေအနေမှာ နည်းသည့်အပြင်၊ အစိုးရ အတွင်းမှာသာ စီမံခန့်ခွဲနေသည့်အတွက်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများကစုပေါင်း၍ အစိုးရကို အကြံဉာဏ်များ၊ လုပ်နိုင် စွမ်းအားများပေး၍ အားပေးခြင်းဖြင့် ESIA လုပ်ငန်းစဉ် တိုးတက်လာစေနိုင်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များ လုပ်ရာတွင်လည်း ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု အများဆုံးရှိနိုင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အဓိကထားရန် လုပ်ဆောင်ရမည်။
- မည်သည့်နိုင်ငံမှ လာ၍လုပ်ကိုင်သည်ဖြစ်စေ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များ တပြေးညီလိုက်နာစေရန်လိုအပ်ကြောင်း အစိုးရကသတ်မှတ်ပေးစေရေး အားပေးရန်အတွက် အားလုံး ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရမည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် PSC များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းများလုပ်၍ လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ် သလို၊ ထိုသို့လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် မျှတစွာယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် သာတူညီမျှယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခွင့်ကို ဖန်တီးပေးခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ PSC သည် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေထုတ်လုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများကိုလည်းကောင်း၊ MOGE ကိုလည်းကောင်း ချည်နှောင်ထားသည်ဖြစ်၍ MOGE ၏လုပ်နိုင်စွမ်းအားကို မြှင့်တင်နိုင်သလို နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများ ကို အသုံးပြုစေရန်အတွက် အားပေးပေးသည်။ (အစိုးရအတွက် အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၂ ကို ကြည့်ပါ)
- နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီနှင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများအကြား အပြန်အလှန်သင်ယူခြင်းကို မြှင့်တင်ပါ။ ကောင်းမွန်သည့် လုပ်ငန်းအလေ့ အထမား(ဥပမာ-လုံခြုံဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာ၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာဘက်တွင်) မြှင့်တင်ပေးရန်အလိုမှာ တိုတယ်(လ) TOTAL ကုမ္ပဏီမှတစ်ဆင့် လုပ်ဆောင်နေသည့် မြန်မာကုမ္ပဏီများအပါအဝင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများ အကြား ဆွေးနွေးပွဲများလုပ်ဆောင်နေခြင်းကို အားပေးမြှင့်တင်ပေးရန် လိုသည်။ ကဏ္ဍတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းမိုးသည့် အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု ပေါ်ထွန်းလာသည့်အခါ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် အခုလိုလုပ်ဆောင်မှုများအား ဦးဆောင်လုပ်သွားနိုင် ပေသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော အပြုအမူများအား ထောက်ခံမည်လား (သို့မဟုတ်) ပစ်ပယ်မည်လား ကိုသတ်မှတ်မည့် အနာဂတ်ပေါ်လစီ (သို့မဟုတ်) ဥပဒေများအပေါ် ထိုအဖွဲ့အစည်း၏ သဘောထားသည်လည်းကောင်း၊ ထိုသဘောထားရပ်တည်မှု ဖြစ်လာသည့်ဖြစ်စဉ်၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အနေအထားသည်လည်းကောင်း ရေနံနှင့် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကဏ္ဍ၏ ပေါင်းစုသက်ရောက်မှုများကို ဖော်ပြနိုင်သည့် ညွှန်းကိန်းများ ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။
- နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များကို စစ်တပ်နှင့်ရဲတပ်ဖွဲ့များက အသုံးပြုရန် လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးရန်အတွက် အစိုးရအား ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ပါ။ ၂၀၁၃-၁၄ တွင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ လုပ်ကွက်အချို့ရသွားသော ကုမ္ပဏီများသည် လုံခြုံဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာတို့တွင် သူတို့ ကိုယ်၌ က လိုက်နာဆောင်ရွက်နေသော (the VPs) ကုမ္ပဏီများထံချဉ်းကပ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုကုမ္ပဏီများသည် VP ကို အခြေခံကာ စစ်တပ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့များအား လူ့အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးရန်အတွက် VP ကို ထောက်ခံသောအစိုးရနှင့်အတူ လက်တွဲလုပ်ကိုင်သင့်သည်။ ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) အနေဖြင့် မြန်မာရဲတပ်ဖွဲ့အား လူ့စုလူဝေး အား လုံခြုံဘေးကင်းသည့်ထိန်းသိမ်းနည်းများကို သင်တန်းများ စတင်ပေးနေပြီဖြစ်ပြီး ထိုလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- အငယ်စားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် အစီအစဉ်များ၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေလုပ်ငန်းကဏ္ဍ အတွင်း စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်လာစေရန်အတွက် ပညာရေးနှင့်လုပ်ငန်း အတတ်ပညာသင်တန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်နေကြသော အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် လက်တွဲလုပ်ကိုင်ရမည်။ လက်ရှိပေါ်ထွန်းနေသော ပညာရေးနှင့်လုပ်ငန်း အတတ်ပညာသင်တန်းများသည် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေလုပ်ငန်းများအား ရည်ရွယ်ထားသည် ကို တွေ့ရသည် (ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေကြသော အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အကြံပြုချက် အမှတ် ၃ ကို

၇.၂

ကြည့်ပါ။ ပညာရေး၊ နည်းပညာ၊ အရည်အသွေးသတ်မှတ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း အစီအစဉ်များကို ကုမ္ပဏီများ၊ အစိုးရနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများက ပူးပေါင်းစီစဉ်ခြင်းအားဖြင့် ရေလတ်ကာလတွင် စွမ်းရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ မပြည့်မီမှုများ ကင်းပနိုင် ရေးအတွက် အကူအညီ ဖြစ်စေမည်။ အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများ အတွက် အစီအစဉ်များက စီမံကိန်းလုပ်ငန်း များအတွက် လိုအပ်သည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးလာနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းများပေါ်ထွန်းလာ ရေးအတွက် ဦးတည်ချက်ထားသင့်သည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ကုမ္ပဏီများသည် ဒေသက ထုတ်ကုန် (သို့မ ဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုကို ရရှိနိုင်သလို၊ ဒေသစီးပွားရေး အကျိုးစီးပွားကိုလည်း မြှင့်တင်နိုင်ပေသည်။

အစီရင်ခံစာ တစ်လျှောက်လုံးတွင် ပါဝင်သည့် ဇယား ၁၇ - ၂၃ အထိ ကြည့်ပါ။ စတင်လုပ်ဆောင်နေပြီဖြစ်သော လုပ်ငန်းများ ကို ပူးတွဲပေးထားပြီး ယင်းတို့သည် လုပ်ငန်းအတူဆောင်ရွက်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများကို ညွှန်ပြနေပေသည်။